

Kinn kommune

Reglement for finans- og gjeldsforvaltning

Vedtatt 17.12.2020, kommunestyresak 182/20
Ansvarleg: Kommunedirektør

Reglement for finans- og gjeldsforvaltning

Innholdsoversikt

1 Finansreglementets virkeområde

1.11.1 Hensikten med reglementet

1.2 Hvem reglementet gjelder for

2 Hjemmel og gyldighet

2.1 Hjemmel

2.2 Gyldighet

3 Forvaltning og forvaltningstyper

4 Formålet med kommunens finans- og gjeldsforvaltning

5 Generelle rammer og begrensninger

6 Avkastningsmål, rammer og begrensninger som gjelder finansforvaltningen av midler som skal forvaltes med lav risiko og høy likviditet (kortsiktig likviditet)

7 Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og andre finansieringsavtaler

8 Avkastningsmål, rammer og retningslinjer for forvaltning av midler med lang tidshorisont

9 Rapportering

10 Konstatering av avvik og vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko

1 Finansreglementets virkeområde

1.1 1.1 Hensikten med reglementet

Reglementet skal gi rammer og retningslinjer for kommunens finans- og gjeldsforvaltning. Reglementet utgjør en samlet oversikt over de rammer og begrensninger som gjelder, og underliggende fullmakter/instrukser/rutiner skal hjemles i reglementet. Reglementet definerer de avkastnings- og risikonivå som er akseptable for plassering og forvaltning av likvide midler og midler beregnet for driftsformål, opptak av lån/gjeldsforvaltning og plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

Reglementet omfatter ikke investeringer i selskaper der kommunens eierskap har et bredere samfunnsmessig perspektiv eller der kommunen har skilt ut virksomhet i selskaper.

Reglementet omfatte ikke pensjonsmidler, pensjonsforpliktelser, bundne midler knyttet til skadeforsikring samt langsiktige finansieringsavtaler, inkludert finansiell leasing.

1.2 Hvem reglementet gjelder for

Reglementet gjelder for Kinn kommune. Reglementet gjelder også for virksomhet i kommunale foretak etter kommuneloven kapittel 9 og interkommunalt politisk råd etter kommuneloven kapittel 18 og kommunalt oppgavefelleskap etterkapittel 19. Reglementet omfatter også virksomhet i kommunale foretak.

I den grad disse virksomhetene har en egen finans- og gjeldsforvaltning skal denne utøves i tråd med dette reglementet, eller i tilfellet med interkommunalt samarbeid, etter et omforent finansreglement som er godkjent av kommunestyret.

2 Hjemmel og gyldighet

2.1 Hjemmel

Dette reglementet er utarbeidet på bakgrunn av:

- lov av 22. juni 2018 om kommuner og fylkeskommuner (den nye kommuneloven) og forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner. Forskriften har hjemmel i ny kommunelov § 14-13, og erstatter forskrift 9.6.2009 nr. 635 om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning.

Sentrale bestemmelser:

- Forbud mot vesentlig finansiell risiko - Kommuneloven §14-1, 3. ledd og §14-13
- Krav om finansreglement – Kommuneloven §14-3, e)
- Bestemmelser om finansforvaltning, rapportering og dokumentasjon – Kommuneloven

§14-13

- Krav til finansreglementet – Forskrift nr. 1520 kapittel 2
- Stortingsproposisjon Prop. 46 L(2017–2018 og NOU 2016:4 (forarbeidene til loven)

2.2 Gyldighet

- Reglementet trer i kraft fra og med vedtaksdato. Finansreglementet skal vedtas ved behov.
- Dette reglementet erstatter alle tidligere regler og instruksjoner som kommunestyret eller annet politisk organ har vedtatt for Kinn kommunes finans- og gjeldsforvaltning.

3 Forvaltning og forvaltningstyper

I samsvar med bestemmelsene i forskriften om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner skal reglementet omfatte forvaltningen av alle kommunens finansielle aktiva (plasseringer) og passiva (rentebærende gjeld). Gjennom dette finansreglementet er det vedtatt målsettinger, strategier og rammer for:

- Avkastningsmål, rammer og begrensninger som gjelder finansforvaltningen av midler som skal forvaltes med lav risiko og høy likviditet (Kortsiktig likviditet)
- Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og andre finansieringsavtaler.
- Avkastningsmål, rammer og retningslinjer for forvaltning av midler med lang tidshorisont

4 Formålet med kommunens finans- og gjeldsforvaltning

Finans- og gjeldsforvaltningen har som overordnet formål å sikre en rimelig avkastning samt stabile og lave netto finansieringskostnader for kommunens aktiviteter innenfor definerte risikorammer.

Dette søkes oppnåddgjennom følgende delmål:

- Kommunen skal til en hver tid ha likviditet (inkludert trekkrettigheter) til å dekke løpende forpliktelser.
- Plassering av overskuddslikviditet skal over tid gi en tilfredsstillende avkastning innenfor definerte krav til likviditet og risiko, hensyntatt tidsperspektiv på plasseringene.
Kinn kommune skal ha en lav risikoprofil. Kommunens finans- og gjeldsforvaltning skal ikke påføre kommunens vesentlig finansiell risiko.
- Lånte midler skal over tid gi lavest mulig total kostnad innenfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko, hensyntatt behovet for forutsigbarhet i lånekostnader.
- Dersom kommunen har langsiktige finansielle aktiva, skal forvaltningen av disse gi en god langsiktig avkastning til akseptabel risiko.

5 Generelle rammer og begrensninger

- Kommunestyret skal selv fastsette reglene for kommunens finans- og gjeldsforvaltning og ta stilling til balansen mellom avkastning, risiko og tilfredsstillende likviditet, jfr. KommuneLovens § 14-13. Dette innebærer at plasseringers risiko vil være nært knyttet til plasseringens karakter. Kinn kommune skal i plasseringer ha definerte risikorammer samt gode rutiner for overvåking og styring av risiko. Kommunestyret skal selv i hver enkelt plassering ta stilling til avkastning og risiko og hvorvidt denne er forsvarlig i forhold kommunens evne til å bære denne risikoen.
- Reglementet skal baseres på kommunens egen kunnskap om finansielle markeder og instrumenter.
- Kommunestyret skal ta stilling til prinsipielle spørsmål om finans- og gjeldsforvaltningen, herunder hva som regnes som langsiktige finansielle aktiva. Det påligger kommunedirektøren en selvstendig plikt til å utrede og legge frem saker for kommunestyret som anses som prinsipielle.
- Kommunedirektøren skal løpendevurdere egnetheten av reglementets forskjellige rammer og begrensninger, og om disse på en klar og tydelig måte sikrer at kapitalforvaltningen utøves forsvarlig i forhold til de risikoer kommunen er eksponert for.
- Det tilligger kommunedirektøren å inngå avtaler i overensstemmelse med dette reglementet.
- Det tilligger kommunedirektøren med hjemmel i dette finansreglement, å utarbeide nødvendige fullmakter/instruks/rutiner for de enkelte forvaltningsformer som er i overensstemmelse med kommunens overordnede økonomibestemmelser.
- Finansielle instrumenter og/eller produkter som ikke er eksplisitt tillattbrukt gjennom dette reglementet, kan ikke benyttes i kommunens finans- og gjeldsforvaltning.

Kommunen kan i sin finans- og gjeldsforvaltning benytte seg av finansielle instrumenter, såkalte avledede instrumenter/derivater. Slike instrumenter skal være konkret angitt under de enkelte forvaltningsformer og må benyttes innenfor risikorammene for underliggende aktiva eller gjeld og skal inngå ved beregning av finansiell risiko.

Derivater er en samlebetegnelse på finansielle kontrakter som er utledet av ett eller flere andre finansielle instrumenter, slik at kontraktsverdien bestemmes av utviklingen i de underliggende instrumentene. De mest aktuelle derivatene i kommunalgjeldsforvaltning er FRA-avtaler og rentebytteavtaler (renteswapper), primært for å endre en renteeksponering fra flytende rente til fast rente.

Ev. plassering av Kinn kommunes midler i verdipapirer, skal skje iht. etiske kriterier.

Kriteriene er beskrevet underplassering av langsiktige finansielle aktiva, pkt 8.4. Så langt det er praktisk mulig skal disse etiske kriterier også gjelde for plasseringer i verdipapirfond.

Konkrete rammer for forvaltning av henholdsvis kommunens midler til driftsformål (inkl.

ledig likviditet), gjeldsporteføljen og langsiktige finansielle aktiva omtales i fortsettelsen hver for seg.

6 Avkastningsmål, rammer og begrensninger som gjelder finansforvaltningen av midler som skal forvaltes med lav risiko og høy likviditet (kortsiktig likviditet)

Kommunens midler til driftsformål (ledig likviditet) kan plasseres i bankinnskudd i norske kroner (NOK).

Kommunen kan inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Det kan gjøres avtale om trekkrettighet.

Kommunens driftslikviditet skal plasseres i kommunens hovedbank.

Avkastningen på kortsiktig likviditet skal minimum være rentebetingelsene kommunen har på sin hovedbankavtale.

Ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål, utover hva som trengs til dekning av kommunens løpende forpliktelser, fratrukket estimerte innbetalinger, de nærmeste 3 måneder, kan plasseres etter følgende retningslinjer:

6.1 Innskudd i bank

For bankinnskudd gjelder følgende begrensninger:

- Tidsbinding kan ikke avtales for en periode på mer enn 12 måneder
- Et enkelt innskudd med tidsbinding kan ikke utgjøre mer enn NOK 100 mill
- Kommunen skal til enhver tid ha tilgjengelig driftslikviditet (inklusive trekkrettigheter) som minster like store som forventet behov de neste 30 dager.

6.2 Felles plasseringsbegrensninger

Kommunens samlede innskudd i bank/kredittinstitusjon (inkl. direkte eie av verdipapirer utstedt eller garantert av institusjonen) skal ikke overstige 2 % av institusjonens forvaltningskapital.

7 Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og andre finansieringsavtaler

7.1 Vedtak om opptak av lån

Kommunestyret fatter vedtak om opptak av nye lån i sitt årlige budsjettvedtak.

Med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak har kommunedirektøren fullmakt til å gjennomføre låneopptak, herunder godkjenning av lånevilkår, endre nedbetalingstid og forvalte kommunens innlån etter de retningslinjer som framgår av dette reglementet, og i tråd med bestemmelsene i Kommunelovens § 14-14 om låneopptak.

Det kan også tas opp lån til refinansiering av eksisterende gjeld.

7.2 Valg av låneinstrumenter

Det kan kun tas opp lån i norske kroner.

Lån kan tas opp som direktelån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i livselskaper. Det er også adgang til å legge ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet. Lån kan tas opp som rammelån. Finansiering kan også skje gjennom finansiell leasing.

7.3 Tidspunkt for låneopptak

Låneopptakene skal tilpasses likviditetsbehov, vedtatt investeringsbudsjett, forventninger om fremtidig renteutvikling og generelle markedsforhold.

7.4 Konkurrerende tilbud

Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets gunstigste betingelser. Det skal innhentes minst 2 konkurrerende tilbud fra aktuelle långivere. Det kan gjøres unntak fra denne reglen for situasjoner hvor kommunen velger å legge ut sertifikat- eller obligasjonslån gjennom å gi en tilrettelegger et eksklusivt mandat. Prinsippet kan også fravikes ved låneopptak i statsbank (f.eks. startlån i Husbanken).

7.5 Valg av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrumenter

Styring av låneporteføljen skal skje ved å optimalisere låneopptak og rentebindingsperiode i forhold til oppfatninger om fremtidig renteutvikling og innenfor et akseptabelt risikonivå gitt et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnader. For Kinn kommune vil vektlegging av elementet forutsigbarhet være styrende.

Renteutviklingen skal kontinuerlig overvåkes for å vurdere binding av lån.

Forvaltningen skal legges opp i henhold til følgende;

- a. Refinansieringsrisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for renteregulering/forfall. Lån som forfaller og som ikke skal innløses innen en periode på 12 mnd skal ikke overstige mer enn 60 % av total gjeldsportefølje.
- b. Gjennomsnittlig gjenværende rentebinding på samlet rentebærende gjeld bør være mellom 1 og 15 år.
- c. Kommunedirektøren gis fullmakt til å avtale fastrenteandel for inntil 80% av kommunens låneportefølje. Dette skal vurderes ut i fra markedsforventninger og behovet for forutsigbarhet i kostnadene.
- d. Delen av gjeldsporteføljen som har flytende rente skal være minimum lik sum kompensasjonsgrunnlag knyttet til VAR-sektoren, rentekompensasjonsordninger og videre utlån (startlån).
- e. Den delen av gjeldsporteføljen som har fast rente, bør fordeles i tidfor å redusere refinansieringsrisiko.

For å oppnå ønsket rentebinding, gis det anledning til å ta i bruk framtidige renteavtaler (FRA) og rentebytteavtaler (SWAP). Rentesikringsinstrumentene kan benyttes i den hensikt å endre renteesponeringen for kommunens lånegjeld. Forutsetninger for å gå inn i slike kontrakter skal være at en totalvurdering av renteforventninger og risikoprofil på et gitt tidspunkt, tilsier at slik endring er ønskelig.

Det er ikke tillatt å løsrive derivathandelen fra den øvrige finans- og gjeldsforvaltningen, og beregninger under punkt b) skal inkludere FRA- og SWAP-kontrakter. Hensikten bak hver derivatkontrakt skal dokumenteres, og kontraktene skal knyttes til underliggende lån eller låneportefølje. Det skal kun benyttes større banker med bred dokumentert erfaring innenfor dette området, som motpart ved slike kontrakter.

7.6 Størrelse på enkeltlån – spredning av låneopptak

Forvaltningen legges opp i henhold til følgende;

- a. Låneporteføljen skal bestå av færrest mulig lån, dog slik at refinansieringsrisikoen ved ordinære låneforfall begrenses.
- b. Under ellers like forhold vil det være formålstjenelig at kommunen fordeler låneopptakene på flere lånegivere.

8 Avkastningsmål, rammer og retningslinjer for forvaltning av midler med lang tidshorisont

8.1 Definisjon langsiktige finansielle aktiva

Plasseringer av midler i henhold til politisk vedtatte rammer, i verdipapirer hvor hensikten er tilfredsstillende avkastning innenfor en periode på 5 år. Verdipapirene kan for eksempel være obligasjoner, aksjefond eller enkeltaksjer. Bankinnskudd med tidshorisont ut over 1 år kan også defineres som langsiktige finansielle aktiva. Likeledes kan investeringer i eiendom hvor hensikten for investeringen er langsiktig avkastning på plasserte midler defineres som langsiktige finansielle aktiva. All plassering av langsiktige finansielle aktiva skal vedtas politisk i henhold til gitte investeringsrammer og hvor formålet for plassering klart framgår av vedtaket. Andre plasseringer og investeringer kan også defineres som langsiktige finansielle aktiva, dette skal da framgå av vedtaket.

8.2 Formål

Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva har som formål å sikre en langsiktig avkastning som kan bidra til å gi innbyggerne i Kinn kommune et godt tjenestetilbud.

8.3 Investeringsrammer

Kinn kommune har ikke vedtatte rammer for plassering av langsiktige finansielle aktiva. Dersom kommunen på et fremtidig tidspunkt har til hensikt å etablere forvaltning av langsiktige finansielle aktiva, vil dette finansreglement bli oppjustert med nødvendige og

tilstrekkelige rammer og retningslinjer for slik forvaltning. Det endrete finansreglement vil bli vedtatt av kommunestyret før oppstart av forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

Avkastningsmål for slike midler skal minimum være kommunens innskuddsrente på hovedbankavtale.

8.4 Etske retningslinjer

De etiske retningslinjene som til enhver tid er gjeldende for Statens Pensjonsfond Utland, skal være retningsgivende for Kinn kommunes etiske håndtering av kapitalforvaltningen.

Disse retningslinjene innebærer blant annet at selskaper som produserer særlig inhumane våpen skal utelukkes fra porteføljen. Videre skal selskaper utelukkes dersom det er åpenbar uakseptabel risiko for at kommunen gjennom sine investeringer medvirker til:

- Grove eller systematiske krenkelser av menneskerettigheter, som for eksempel drap, tortur, frihetsberøvelse, tvangsarbeid, utnyttelse og annen utbytting av barn
- Alvorlig krenkelse av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner, alvorlig miljøskade, grov korrupsjon og andre særlige grove brudd på grunnleggende etiske normer

Kinn kommune vil påse at samarbeidende forvaltere er informert om både forvaltningsrammer og etiske retningslinjer i kommunens Reglement for finans- og gjeldsforvaltning. Det er Kinn kommunes mål at kapital ikke plasseres i selskaper med en uakseptabel etisk profil, og at det derfor velges forvaltere som hensyntar de etiske sidene ved utvelgelsen av sine investeringer.

Dersom kommunen blir gjort oppmerksom på at det hos en forvalter er plasseringer i selskaper med en uakseptabel etisk profil, skal dette tas opp til diskusjon med forvalteren med sikte på at nevnte plasseringer gjort av forvalteren, opphører, eller at kommunen trekker seg ut av det aktuelle produkt hos forvalteren.

9 Rapportering

9.1 Rapportering

Kommunedirektøren skal i forbindelse med tertialrapporteringene legge frem rapporter for kommunestyret som viser status for kommunens finans- og gjeldsforvaltning. I tillegg skal kommunedirektøren etter årets utgang legge frem en rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Rapportene om finans- og gjeldsforvaltningen til kommunestyret skal inneholde en beskrivelse og vurdering av kommunens finansielle risiko og avkastning, sammenholdt med målene og kravene i finansreglementet. Rapportene skal også inneholde en beskrivelse og vurdering av eventuelle vesentlige endringer i markedet og i kommunens finansielle risiko. Rapportene skal også opplyse om eventuelle avvik mellom kravene i finansreglementet og den faktiske forvaltningen, og hvordan avvikene er håndtert.

Rapportene skal ihht forskriftens § 8:

- Vise hvordan de finansielle midlene er sammensatt og markedsverdien av dem, både samlet og for hver gruppe av midler
- Vise hvordan de finansielle forpliktelsene er sammensatt og verdien av dem, både samlet og for hver gruppe av forpliktelser
- opplyse om de finansielle forpliktelsenes løpetid, og om verdien av lån som forfaller og må refinansieres innen 12 måneder
- opplyse om aktuelle markedsrenter og kommunens eller fylkeskommunens egne rentebetingelser.
- opplyse om forholdsom kommunestyret eller fylkestinget har stilt krav om at det skal opplyses om.

Det skal til hver rapportering til kommunestyret også gjøres følgende risikovurdering:

- Renterisikoen for plasseringer av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål og gjeldsporteføljen sett i sammenheng.

10 Konstatering av avvik og vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko

10.1 Konstatering av avvik

Ved konstatering av avvik mellom faktisk finans- og gjeldsforvaltning og finansreglementets rammer, skal slikt avvik umiddelbart lukkes. Avviket slik det har fremstått, og eventuelt økonomisk konsekvens av avviket dersom dette er større enn NOK 100 000,-, skal uten ugrunnet opphold rapporteres til kommunestyret sammen med forslag til rutineendringer som vil redusere sannsynligheten for slikt avvik i fremtiden.

Dersom den konstaterte økonomiske konsekvens av avviket er mindre enn NOK 100 000,-, kan slik rapportering utestå til neste ordinære finansrapportering til kommunestyret.

10.2 Kvalitetssikring

Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner pålegger kommunestyret å la uavhengig kompetanse vurdere om finansreglementet legger rammer for en finans- og gjeldsforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i forskriften.

I tillegg skal uavhengig kompetanse vurdere rutinene for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet.

Kommunedirektøren pålegges ansvar for at slike eksterne vurderinger innhentes.

Kvalitetssikring av finansreglementet skal finne sted ved hver endring av reglementet, og før kommunestyret vedtar nytt, endret finansreglement. I denne sammenheng skal det også rapporteres på utført kvalitetssikring av rutinene.